

CRNA GORA
MINISTARSTVO ODBRANE

Broj :80601-141/14
Podgorica, 20.1.2014. godine

Informacija o sprovedenim aktivnostima iz Plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti tokom 2013.godine u Ministarstvu odbrane

U Planu aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti u Crnoj Gori (PAPRR), za period 2013.- 2017.godina - Program sprovođenja za 2013.-2014.godinu, koji je usvojila Vlada Crne Gore, 24.januara 2013.godine, Ministarstvo odbrane prepoznato je u područje djelovanja - ravnopravnost u procesu odlučivanja u političkom i javnom životu, strateški cilj : ravnopravno učešće žena i muškaraca na svim nivoima odlučivanja i cilj: implementacija Rezolucije 1325 SBUN - Žene, mir i bezbjednost.

U Programu sprovođenja za 2013.-2014.godinu, Ministarstvo odbrane je određeno kao nosilac sljedećih mjere, odnosno aktivnosti, i to: - uključiti rodnu perspektivu u obuku zaposlenih u sektoru bezbjednosti, a naročito za mirovne misije; - izraditi propagadni materijal o Rezoluciji 1325 SBUN - Žene, mir i bezbjednost i sprovođenje kampanja; - organizovati edukaciju Vojske o Rezoluciji 1325 SBUN; - uspostaviti bazu podataka o zastupljenosti žena i muškaraca u Vojsci i realizacija Programa aktivnosti Ministarstva odbrane koji se odnosi na regionalni projekat na temu: "Jačanje regionalne saradnje na planu integracije rodne perspektive u reformi sektora bezbjednosti u zemljama zapadnog Balkana". Zajedno sa Ministarstvom za ljudska i manjinska prava, Ministarstvo odbrane je nosilac aktivnosti za realizaciju mjere, odnosno aktivnosti koja se odnosi na organizovanje edukacije pripadnika sektora bezbjednosti o rodno zasnovanom nasilju.

Na osnovu navedenog programa, Ministarstvo odbrane je nastavilo sa realizacijom mjera, odnosno aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti, odnosno na implementaciji Rezolucije 1325 Savjeta bezbjednosti UN – Žene, mir i bezbjednost u sistemu odbrane i na edukaciju zaposlenih o rodno zasnovanom nasilju.

Naime, Ministarstvo odbrane je, u saradnji sa Odjeljenjem za poslove rodne ravnopravnosti Ministarstva za ljudska i manjinska prava, uz učešće predstavnika iz Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija, i uz finansijsku i logističku podršku UNDP/SEESAC, organizovalo seminar na temu: „Rodna ravnopravnost u sistemu odbrane“, sa posebnim osvrtom na rodno zasnovanom nasilju. Na seminaru je učestvovalo 10 pripadnika Vojske Crne Gore i četvero zaposlenih iz Ministarstva odbrane, koji su se upoznali sa: osnovama rodne ravnopravnosti, domaćim i međunarodnim zakonodavnim okvirom u ovoj oblasti i obavezama državnih organa, sa Rezolucijom 1325 SBUN, sa statističkim pokazateljima u vezi rodne ravnopravnosti u crnogorskom društvu, o rodno

osjetljivom jeziku, o fenomenu nasilja nad ženama, kao i sa crnogorskim zakonodavnim okvirom u oblasti nasilja nad ženama i nasilja u porodici.

Realizujući aktivnost koja se odnosi na edukaciju Vojske o Rezoluciju 1325 SBUN, 19 zaposlenih (3 državna službenika i 16 profesionalnih vojnih lica) iz Ministarstva odbrane i Vojske Crne Gore, pohađali su seminare i obuke posvećene implementaciji navedene rezolucije i njoj pratećih rezolucija (SCR 1820,1888,1889 i 1960), rodnim pitanjima i mirovnim operacijama, angažovanju polova u mirovnim operacijama, zastupanja rodne ravnopravnosti, specijalističkim kursevima kojima se ojačavaju znanje i vještine žena pripadnica oružanih snaga, odnosno bili su učesnici na konferencijama koje su bile posvećene implementaciji Rezolucije 1325 SBUN u sistemu odbrane, primjerima dobre prakse, ograničenjima i izazovima, uvođenju rodnih politika, na unapređenju znanja mladih državnih službenika/ca o položaju i učešću žena u sektoru bezbjednosti, odnosno implementaciji kriterijuma EU u oblasti rodne ravnopravnosti, kao i konferenciji posvećenoj ispitivanju izazova i mogućnosti sa kojima se suočavaju žene – civilna i vojna lica u izgradnji integriteta, promovisanju transparentnosti i jačanju odgovornosti u sektoru odbrane i bezbjednosti. U programima obuke pripadnika Vojske Crne Gore, od 2013.godine, uvrštena je obuka iz oblasti rodne ravnopravnosti. Takođe, u Vojsci Crne Gore, imenovana je kontakt osoba u vezi pitanja rodne ravnopravnosti.

U cilju podizanja institucionalnih kapaciteta i umrežavanja institucionalnih mehanizama u oblasti rodne ravnopravnosti, kontakt osoba u vezi poslova rodne ravnopravnosti u Ministarstvu odbrane, zajedno sa još pet predstavnika iz organa državne uprave Crne Gore, bila je polaznik, zajedno sa državnim službenicima/cama iz Hrvatske, BiH, Makedonije i Srbije, petodnevne Regionalne škole rodne ravnopravnosti, u organizaciji Uprave za rodnu ravnopravnost Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalne politike Republike Srbije.

U Ministarstvu odbrane i Vojsci Crne Gore uspostavljene su baze podataka o svim zaposlenim, i to kroz KAIS – kadrovski informacioni sistem za profesionalna vojna lica i civilna lica na službi, odnosno radu u Vojsci Crne Gore i KIS – kadrovski informacioni sistem za administraciju i registraciju svih zakonom propisanih informacija o zaposlenim državnim službenicima i namještenicima u Ministarstvu odbrane. Ove baze podataka obezbjeđuju evidentiranje, vođenje i analiziranje podataka koji se odnose na planiranje unutrašnje organizacije i sistematizacije, na efikasno raspoređivanje i korišćenje kadrovskog potencijala, na efikasan sistem kontinuiranog školovanja i usavršavanja i na praćenje svih postupaka u vezi sa kadrovima i one se stalno ažuriraju.

U Ministarstvu odbrane, na dan 31.10.2013.godine, ima 40,58% zaposlenih žena. Nešto više od polovine ovog broja su žene sa završenim visokim obrazovanjem, i one su u rangu samostalnih savjetnika, obavljaju najsloženije poslove za koje je potrebna posebna stručnost i samostalnost u radu i odgovorne su za zakonito, pravilno i kvalitetno obavljanje poslova. Učestvuju u pripremi tekstova zakona i podzakonskih akata iz sistema odbrane i bezbjednosti, koordiniraju saradnju Crne Gore sa stranim državama i međunarodnim organizacijama, rade kao savjetnici za odbranu u vojnoj misiji Crne Gore pri NATO-u i polaznici su međunarodnih seminara i kurseva na kojima stiču posebna znanja i vještine radi kvalitetnog obavljanja poslova svog radnog mjesta. Na rukovodećim radnim mjestima imamo dvije žene (ministra odbrane i sekretara ministarstva).

U Vojsci Crne Gore, na dan 31.10.2013.godine, ima 8,99% zaposlenih žena, od toga su 43 žene profesionalni vojnici po ugovoru, 12 žena su podoficiri, tri žene su oficiri i 105 žena su civilna lica.

Na prestižnim vojnim akademijama u svijetu (SAD, Italija, Grčka, Makedonija i Njemačka), za potrebe Vojske Crne Gore, trenutno se obrazuje devet (9) mladih žena kadetkinja.

Rodno senzitivni jezik je u upotrebi u Ministarstvu odbrane kroz donošenje propisa, dokumenata i pojedinačnih pravnih akta.

Na osnovu Programa aktivnosti za realizaciju komponenti regionalnog projekta u oblasti rodne ravnopravnosti na temu: "Jačanje regionalne saradnje na planu integracije rodne perspektive u reformi sektora bezbjednosti u zemljama zapadnog Balkana", Ministarstvo odbrane učestvovalo je u sprovođenju istraživanja o položaju žena u oružanim snagama zemalja Zapadnog Balkana, na osnovu kojeg je usvojena Studija i donijete preporuke za unapređenje položaja i zastupljenosti žena u oružanim snagama. Ministarstvo odbrane je donijelo Plan realizacije aktivnosti za sprovođenje ovih preporuka. U toku su aktivnosti na sanaciji/adaptaciji objekata u jedinicama Vojske, koje imaju za cilj poboljšanje uslova života i rada žena u Vojsci.

Realizujući komponente navedenog projekta, Ministarstvo odbrane je imenovalo predstavnika u Radnu grupu koja, zajedno sa Nordijskim centrom za rod u mirovnim misijama (NCGM) i UNDP/SEESAC, radi na razvijanju programa Regionalnog kursa, koji će obučiti regionalnu grupu trenera, pripadnika/ca ministarstava odbrane i oružanih snaga, koji će potom obučiti trenere na nacionalnom nivou koji će biti zaduženi za organizovano podizanje svijesti o rodnoj ravnopravnosti po dubini u oružanim snagama. Kurs će obuhvatiti komponente koje se odnose na razumijevanje međunarodnog okvira, značaj rodne ravnopravnosti i uključivanja rodne perspektive u odbranu i oružane snage. Dvoje oficira Vojske Crne Gore će pohađati ovaj kurs, koji će se održati od 5. do 13.marta 2014.godine u Centru za obuku i podršku mirovnim operacijama, Sarajevo, BiH.

U okviru projekta regionalne inicijative SEDM na temu: „Ženski lideri u bezbjednosti i odbrani“ (FLSD), Ministarstvo odbrane učestvovalo je u radu prve radionice ljudskih resursa. Tema u okviru ove radionice nosila je naziv „Raznovrsnost i korišćenje ljudskih resursa- Izazovi i najbolje prakse“, u okviru koje je i podržan drugi nacrt Bijele knjige, u kojoj se ukazuje da raznovrsnost ljudskih resursa i rodne integracije mogu donijeti nove perspektive i iskustva međunarodnoj, kolektivnoj i nacionalnoj odbrani.

Ministarstvo odbrane će, u skladu sa utvrđenim nadležnostima i organizacijom, kao i obavezama u vezi sa evroatlanskim integracijama Crne Gore, nastaviti da radi na implementaciji politike rodne ravnopravnosti, odnosno na implementaciji Rezolucije 1325 SBUN, kroz mjere iz Nacionalnog akcionog plana za postizanje rodne ravnopravnosti, odnosno kroz Program sprovođenja za period 2013.-2014.godine, kao i na realizaciji aktivnosti u okviru navedenih regionalnih projekata.